

Concursul interjudețean de matematică Traian Lalescu

Ediția a 23-a, Arad, 27-29.III.2009

clasa a IX-a

1. a) Arătați că pentru orice numere naturale nenule a, b, n ,

$$(a + b)^n = \mathcal{M}a^2 + n \cdot a \cdot b^{n-1} + b^n.$$

(prin $\mathcal{M}a^2$ înțelegem un multiplu al numărului a^2 .)

b) Determinați ultimele patru cifre ale numărului 2803^{2009} .

2. Fie ΔABC un triunghi oarecare, $\lambda \in (0, \infty) \setminus \{1\}$, $D \in (BC)$ și $E \in BC \setminus (BC)$ două puncte astfel încât

$$\frac{BD}{CD} = \frac{BE}{CE} = \lambda,$$

iar $M \in AB$ și $N \in AC$ punctele în care paralela prin D la AE intersectează dreptele AB , respectiv AC .

a) Determinați $t, u, v, w \in \mathbb{R}$ cu proprietatea că

$$\overrightarrow{AD} = t\overrightarrow{AB} + u\overrightarrow{AC} \quad \text{și} \quad \overrightarrow{AE} = v\overrightarrow{AB} + w\overrightarrow{AC}.$$

b) Determinați $\beta, \gamma \in \mathbb{R}$ astfel încât $\overrightarrow{AM} = \beta\overrightarrow{AB}$ și $\overrightarrow{AN} = \gamma\overrightarrow{AC}$.

c) Arătați că D este mijlocul segmentului (MN) .

3. Fie $a, b, c > 0$ trei numere pozitive oarecare. Arătați că

a)

$$a^2 + b^2 > ab\sqrt{3}, \quad a^2 + c^2 > ac\sqrt{3}, \quad b^2 + c^2 > bc.$$

b)

$$\sqrt{a^2 - ab\sqrt{3} + b^2} + \sqrt{a^2 - ac\sqrt{3} + c^2} \geq \sqrt{b^2 - bc + c^2}.$$

c) În inegalitatea de la b) are loc egalitatea dacă și numai dacă

$$\frac{\sqrt{3}}{a} = \frac{1}{b} + \frac{1}{c}.$$

4. Fie ΔABC un triunghi oarecare de laturi $a = BC$, $b = CA$ și $c = AB$, cu cercul circumscris $\mathcal{C}(O, R)$, cercul înscris $\mathcal{C}(I, r)$ și cercul exînscriș $\mathcal{C}(I_a, r_a)$ tangent interior unghiului $\widehat{BAC}$ și laturii (BC) , aflat în exteriorul triunghiului ΔABC .

a) Arătați că

$$\begin{aligned} (a + b + c)\overrightarrow{PI} &= a\overrightarrow{PA} + b\overrightarrow{PB} + c\overrightarrow{PC}, \\ (-a + b + c)\overrightarrow{PI_a} &= -a\overrightarrow{PA} + b\overrightarrow{PB} + c\overrightarrow{PC}, \end{aligned}$$

pentru orice punct P din planul triunghiului ΔABC .

b) Au loc egalitățile

$$OI^2 = R^2 - 2Rr \quad \text{și} \quad OI_a^2 = R^2 + 2Rr_a.$$

Notă: Timp de lucru - 3 ore

Subiect propus de lect.dr. Mihai Chiș

Concursul Interjudețean de Matematică Traian Lalescu
Ediția a XXIII-a, Arad, 27-29 Martie 2009
Clasa a X-a

1. Rezolvați în mulțimea numerelor reale strict pozitive ecuația:

$$x^{x^{2009}} = 2009.$$

2. Fie $ABCD$ un paralelogram și M un punct variabil în planul paralelogramului.
- Să se determine valoarea minimă a expresiei $MA \cdot MC + MB \cdot MD$.
  - Să se arate că dacă M nu este unul dintre vârfurile paralelogramului $ABCD$, atunci se poate construi un patrulater convex cu segmentele (MA) , (MB) , (MC) și (MD) .

3. Numerele complexe a, a_1, a_2, a_3, a_4 au același modul și verifică egalitățile:

$$a^2 = (a_1 + a_2 + a_3 + a_4)^2 = a_1^2 + a_2^2 + a_3^2 + a_4^2.$$

Să se arate că a este egal cu unul dintre numerele a_1, a_2, a_3, a_4 sau cu unul dintre opusele acestora.

4. a) Să se arate că dacă $g: X \rightarrow Y$ este o funcție injectivă, atunci pentru orice submulțimi X_1, X_2 ale lui X are loc egalitatea

$$g(X_1 \setminus X_2) = g(X_1) \setminus g(X_2).$$

(Prin definiție, $g(Z) = \{g(z) \mid z \in Z\}$, pentru orice submulțime Z a lui X .)

- b) Să se arate că nu există funcții $f: \mathbf{N} \rightarrow \mathbf{N}$ care au proprietatea că

$$f(f(n)) = n + 2009$$

pentru orice număr natural n .

Subiect propus de Ioan Cașu

NOTĂ. Timp de lucru - trei ore.

Concursul Interjudețean de Matematică Traian Lalescu
Ediția a XXII-a, Arad, 27-29 Martie 2009
Clasa a XI-a

1. Fie $x_n = \begin{cases} 1, & n \text{ este pătrat perfect,} \\ 0, & \text{în rest} \end{cases}$ și $s_n = x_1 + x_2 + \dots + x_n$.

Să se arate că $\frac{s_n}{n} \rightarrow 0$ și să se studieze convergența șirului $\frac{s_n}{\sqrt{n}}$.

(★★★)

2. Fie $A \in \mathcal{M}_n(\{0, 1\})$ o matrice cu proprietatea că există $k \in \mathbb{N}^*$ astfel

încât $A \cdot A^T = k \cdot I_n + J$, unde $J = \begin{pmatrix} 1 & 1 & \dots & 1 \\ 1 & 1 & \dots & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & 1 & \dots & 1 \end{pmatrix}$.

a) Arătați că A este inversabilă.

b) Pentru $n = 7$ arătați că $AJ - JA = O_7$.

E. Cismaș

3. Fie $\mathcal{A}_1 = \{(\lambda - \mu)E + \mu I_2 \mid E \in \mathcal{M}_2(\mathbb{C}), \lambda, \mu \in \mathbb{C}, E^2 = E\}$ și $\mathcal{A}_2 = \{\nu(F + I_2) \mid \nu \in \mathbb{C}, F \in \mathcal{M}_2(\mathbb{C}), F^2 = O_2\}$. Arătați că:

1) $\mathcal{A}_1 \cap \mathcal{A}_2 = \{\rho I_2 \mid \rho \in \mathbb{C}\}$.

2) Calculați A^n pentru $A \in \mathcal{A}_1 \cup \mathcal{A}_2$ și $n \in \mathbb{N}$.

C. Bușe, V. Radu

4. Fie $f : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$, cu proprietatea:

$$|f(x+y) - f(x)| \leq \ln \left(\frac{1+x+y}{1+x} \right), \quad \forall x, y \in [0, \infty).$$

a) Determinați $m \in \mathbb{N}^*$ astfel încât mulțimea valorilor lui f să aibă exact m elemente.

b) Să se arate că următorul șir recurent:

$$x_{n+1} = \frac{x_n + f(x_n)}{2}, \quad n \geq 0,$$

are limită pentru orice $x_0 \geq 0$.

V. Radu

Notă: Timp de lucru 3 ore.

Concursul Interjudețean de Matematică "Traian Lalescu"
Ediția a XXIII-a, Arad, 27-29 Martie 2009
Clasa a XII-a

I. Fie $\mathcal{M} = \{f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{C} : f(t) = u(t) + iv(t), t \in [0, 1], u \text{ și } v \text{ fiind funcții reale, derivabile pe } [0, 1]\}$. Pentru $f \in \mathcal{M}$, definim:

$$(\Delta f)(t) = u'(t) + iv'(t), \quad t \in [0, 1].$$

Arătați că:

1. $\Delta(fg) = f\Delta g + g\Delta f, \quad f, g \in \mathcal{M}$.
2. $f^2\Delta\left(\frac{1}{f}\right) = -\Delta f, \quad f \in \mathcal{M}, f \neq 0$.
3. Pentru $f(t) = \frac{1}{t+i}, t \in [0, 1]$ avem $f \in \mathcal{M}$ și $\Delta f \in \mathcal{M}$.
4. Calculați derivata de ordinul $n \geq 1$ a funcției

$$u : (0, 1] \rightarrow \mathbb{R}, u(x) = \arctg x.$$

5. Fie $\rho : [0, 1] \rightarrow [0, 1]$ și $r : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ două funcții continue. Arătați că

$$\left(\int_0^1 \rho(t) \cos(r(t)) dt\right)^2 + \left(\int_0^1 \rho(t) \sin(r(t)) dt\right)^2 \leq \int_0^1 \rho(t) dt.$$

II. Fie $a, b \in \mathbb{R}, a < b$ și $f, g : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ funcții continue. Arătați că:

$$\left(\int_a^b f(x) dx\right)^2 + \left(\int_a^b g(x) dx\right)^2 \leq \left(\int_a^b \sqrt{f^2(x) + g^2(x)} dx\right)^2.$$

III. Fie A un inel și $x, y \in A$ cu $xy + yx + 1 = 0$. Arătați că dacă $x - y$ nu este inversabil atunci $x^3 + y^3 + y$ nu este inversabil.

Prof. Nedeianu Dan

IV. Fie $\mathcal{S} = \{x : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} \mid x = (x_n)\}$ Arătați că:

1. $(\mathcal{S}, +, \cdot)$ (adunarea și înmulțirea uzuală a șirurilor) este un inel în care mulțimea divizorilor lui zero este infinită.
2. Funcția $\Delta : \mathcal{S} \rightarrow \mathcal{S}$ dată de $(\Delta x)(n) = x(n+1) - x(n)$ este un morfism surjectiv al lui $(\mathcal{S}, +)$.
3. Calculați $K_1 = \{x \in \mathcal{S} : \Delta x = 0\}$ și $K_2 = \{x \in \mathcal{S} : \Delta^2 x = 0\}$.
4. Calculați $\Delta^k x$, unde $x = ((-1)^n)$.

Notă: Timp de lucru 3 ore.

Probleme selectate de **Constantin Bușe**

Barem de corectare la clasa a IX-a

1.	start		1p
	a) verifică pentru $n = 1$		1p
	efectuează pasul de inducție		1p
	finalizează corect demonstrația prin inducție		1p
	b) folosește a) și arată că $2803^{2009} \equiv 2009 \cdot 2800 \cdot 3^{2008} + 3^{2009} \pmod{10^4}$		1p
	observă că $3^4 \equiv 1 \pmod{2^4}$ și deduce că $3^{500} \equiv 1 \pmod{2^4}$		1p
	cu teorema lui Wilson arată că $3^{500} \equiv 1 \pmod{5^4}$		1p
	deduce că $3^{500} \equiv 1 \pmod{10^4}$ și $3^{2000} \equiv 1 \pmod{10^4}$		1p
	deduce că $2803^{2009} \equiv 2800 \cdot 3^{10} + 3^9 = 2800 \cdot 59049 + 19683 \pmod{10^4}$		1p
	obține că $2803^{2009} \equiv 2800 \cdot 49 + 9683 = 2800 \cdot (50 - 1) + 9683 \equiv 9683 - 2800 = 6883 \pmod{10^4}$		1p
	Total		10p
2.	start		1p
	a) din $D \in (BC)$ și $BD = \lambda CD$ deduce $\overrightarrow{BD} = \lambda \overrightarrow{DC}$		1p
	și obține $\overrightarrow{AD} = \frac{1}{1+\lambda} \overrightarrow{AB} + \frac{\lambda}{1+\lambda} \overrightarrow{AC}$, deci $t = \frac{1}{1+\lambda}$ și $u = \frac{\lambda}{1+\lambda}$		1p
	din $E \in BC \setminus (BC)$ și $BE = \lambda CE$ deduce $\overrightarrow{BE} = \lambda \overrightarrow{CE}$		
	și obține $\overrightarrow{AE} = \frac{1}{1-\lambda} \overrightarrow{AB} + \frac{-\lambda}{1-\lambda} \overrightarrow{AC}$, deci $v = \frac{1}{1-\lambda}$ și $w = \frac{-\lambda}{1-\lambda}$		1p
	b) Din $DM \parallel AE$ deduce că $\frac{t-\beta}{u} = \frac{v}{w} = -\frac{t}{u}$		1p
	și $\beta = 2t = \frac{2}{1+\lambda}$		1p
	Din $DN \parallel AE$ deduce că $\frac{u-\gamma}{t} = \frac{w}{v} = -\frac{u}{t}$		1p
	și $\gamma = 2u = \frac{2\lambda}{1+\lambda}$		1p
	c) Observă că $\overrightarrow{AD} = t\overrightarrow{AB} + u\overrightarrow{AC} = \frac{1}{2}(\overrightarrow{AM} + \overrightarrow{AN})$		1p
	și deduce că D este mijlocul segmentului (MN)		1p
	Total		10p
3.	start		1p
	a) aplică inegalitatea mediilor și obține inegalitățile (<i>soluție algebrică</i>)		1p
	b) scrie inegalitatea de demonstrat sub forma		
	$\sqrt{(\frac{\sqrt{3}}{2}b - a)^2 + (\frac{1}{2}b)^2} + \sqrt{(a - \frac{\sqrt{3}}{2}c)^2 + (\frac{1}{2}c)^2} \geq \sqrt{(\frac{\sqrt{3}}{2}(b - c))^2 + (\frac{1}{2}(b + c))^2}$		3p
	și folosește inegalitatea lui Minkowski pentru a obține rezultatul		1p
	c) pune condiția de egalitate în inegalitatea lui Minkowski $\frac{\frac{\sqrt{3}}{2}b - a}{\frac{1}{2}b} = \frac{a - \frac{\sqrt{3}}{2}c}{\frac{1}{2}c}$		2p
	și obține rezultatul (<i>soluție geometrică</i>)		2p
	b) consideră puncte O, A, B, C în plan cu $OA = a, OB = b, OC = c,$ $m(\widehat{BOC}) = 60^\circ, m(\widehat{AOB}) = m(\widehat{AOC}) = 30^\circ$		2p
	arată că $AB = \sqrt{a^2 - ab\sqrt{3} + b^2}, AC = \sqrt{a^2 - ac\sqrt{3} + c^2}, BC = \sqrt{b^2 - bc + c^2}$		1p
	aplică inegalitatea triunghiului $AB + AC \geq BC$ și obține rezultatul		1p
	c) cazul de egalitate are loc exact când $A \in (BC)$, adică OA este bisectoarea interioară în ΔOBC		1p
	aplică teorema bisectoarei $\frac{AB}{OB} = \frac{AC}{OC}$		1p
	și obține că $(\frac{a}{b} - \frac{a}{c}) \cdot (\frac{a}{b} + \frac{a}{c} - \sqrt{3}) = 0$		1p
	deduce că $\frac{a}{b} + \frac{a}{c} = \sqrt{3}$, sau $b = c$ și $a = \frac{\sqrt{3}}{2}b$ și obține concluzia		1p
	Total		10p
4.	start		1p
	a) Cu $D \in AI \cap BC$, aplică teorema bisectoarei în triunghiul ΔABC		
	și obține $\overrightarrow{AD} = \frac{b}{b+c} \overrightarrow{AB} + \frac{c}{b+c} \overrightarrow{AC}$		2p
	aplică teorema bisectoarei (interioare și exterioare) în ΔBAD		
	și obține $\overrightarrow{AI} = \frac{b}{a+b+c} \overrightarrow{AB} + \frac{c}{a+b+c} \overrightarrow{AC}$ și $\overrightarrow{AI}_a = \frac{-b}{-a+b+c} \overrightarrow{AB} + \frac{c}{-a+b+c} \overrightarrow{AC}$,		2p
	de unde deduce egalitățile din enunț		1p
	b) Pentru $P = O$, ridică egalitățile de la a) la pătrat		1p
	folosește că $2\overrightarrow{OA} \cdot \overrightarrow{OB} = 2R^2 - AB^2$		1p
	deduce că $OI^2 = R^2 - \frac{abc}{a+b+c}$ și $OI_a^2 = R^2 + \frac{abc}{-a+b+c}$		1p
	folosește $abc = 4RS = 4Rr_p = 4Rr_a(p - a)$ și obține egalitățile cerute		1p
	Total		10p

**Concursul Interjudețean de Matematică Traian Lalescu
Ediția a XXIII-a, Arad, 27-29 Martie 2009**

Barem – Clasa a X-a

Problema 1

Start ... 1p

Arată că nu avem soluții cu $0 < x \leq 1$ ... 1p

Cu substituția $x^{2009} = y$ reduce ecuația la $y^y = 2009^{2009}$ ... 2p

Demonstrează că funcția $t \mapsto t^t$ este strict crescătoare pentru $t > 1$ ... 4p

Finalizează și obține soluția unică a ecuației $x = 2009^{\frac{1}{2009}}$ ... 2p

Problema 2

Start ... 1p

Alege un sistem de axe cu originea în punctul de intersecție al diagonalelor lui $ABCD$ ... 1p

Din $A(a)$ și $B(b)$ deduce $C(-a)$ și $D(-b)$ ... 1p

Scrie $|z - a| \cdot |z + a| + |z - b| \cdot |z + b| = |z^2 - a^2| + |z^2 - b^2| \geq |a^2 - b^2| = |a - b| \cdot |a + b|$ ... 2p

Deduce că $MA \cdot MC + MB \cdot MD \geq AB \cdot BC$ și observă că egalitatea se atinge pentru (de exemplu)

$M = B$, iar valoarea minimă cerută este deci $AB \cdot BC$ ... 1p

Scrie $MA + MB + MC = |z - a| + |b - z| + |z + a| \geq |(z - a) + (b - z) + (z + a)| = |z + b| = MD$ (*) ... 1p

Scrie explicit când se realizează egalitatea în $|z_1| + |z_2| \geq |z_1 + z_2|$ și arată că nu poate avea loc egalitate în (*) ... 2p

Deduce $MA + MB + MC > MD$ și analogele, apoi afirmă că de aici rezultă concluzia ... 1p

Problema 3

Start ... 1p

Pentru cazul $a = a_1 + a_2 + a_3 + a_4$ calculează produsul

$(a - a_1)(a - a_2)(a - a_3)(a - a_4) = a^4 - s_1 a^3 + s_2 a^2 - s_3 a + s_4$, unde $s_1 = \sum a_i$,

$s_2 = \sum a_i a_j$, $s_3 = \sum a_i a_j a_k$, $s_4 = a_1 a_2 a_3 a_4$ ... 2p

Observă că din ipoteza $(a_1 + a_2 + a_3 + a_4)^2 = a_1^2 + a_2^2 + a_3^2 + a_4^2$ rezultă $s_2 = 0$ ... 1p

Observă că $a^4 - s_1 a^3 = 0$ ... 1p

Trecând la conjugate în $a = a_1 + a_2 + a_3 + a_4$ și ținând cont de egalitatea modulelor obține $\frac{1}{a} = \frac{s_3}{s_4}$,

adică $-s_3 a + s_4 = 0$ ... 3p

Deduce din cele de mai sus $(a - a_1)(a - a_2)(a - a_3)(a - a_4) = 0$ și finalizează acest caz ... 1p

Pentru cazul $a = -(a_1 + a_2 + a_3 + a_4)$ afirmă că se procedează similar, calculând

$(a + a_1)(a + a_2)(a + a_3)(a + a_4)$ ... 1p

Problema 4

Start ... 1p

Demonstrează afirmația de la a) prin dublă incluziune ... 2p

Deduce că f este funcție injectivă ... 1p

Consideră incluziunile $f^{(2)}(N) \subseteq f(N) \subseteq N$, unde $f^{(2)} = f \circ f$ ... 1p

Consideră mulțimile $A = N \setminus f(N)$; $B = f(N) \setminus f^{(2)}(N)$; din injectivitatea funcției f și punctul a)

deduce că $f(A) = B$ ... 2p

Observă că A, B sunt disjuncte ... 1p

Observă că $A \cup B = N \setminus f^{(2)}(N) = \{0, 1, \dots, 2008\}$ ... 1p

Deoarece A, B au același număr de elemente (între A și B existând o bijecție) ajunge la contradicția că 2009 este par ... 1p

Barem de corectare, clasa a XI-a, Problema 1

Se observă că $s_n = k$, $\forall n \in \{k^2, k^2 + 1, \dots, (k + 1)^2 - 1\}$. Prin urmare $s_n = [\sqrt{n}]$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

Avem relațiile $0 \leq \frac{s_n}{n} = \frac{[\sqrt{n}]}{n} = \frac{1}{\sqrt{n}}$ și $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{n}} = 0$. Din criteriul cleștelui $\frac{s_n}{n} \rightarrow 0$.

Deasemenea avem inegalitățile $\frac{\sqrt{n} - 1}{\sqrt{n}} < \frac{s_n}{\sqrt{n}} \leq \frac{\sqrt{n}}{\sqrt{n}}$. Deoarece

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{n} - 1}{\sqrt{n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{n}}{\sqrt{n}} = 1,$$

din criteriul cleștelui rezultă că șirul $\frac{s_n}{\sqrt{n}}$ este convergent și are limita 1.

Barem de corectare, clasa a XI-a, Problema 2

Start (1p)

a) Calculul pentru $\det(A \cdot A^T) = (n+k)k^{n-1}$ se face folosind proprietățile determinantilor. (2p)

$(n-k)k^{n-1} = \det(A \cdot A^T) = \det(A) \det(A^T) = \det(A)^2 \neq 0$, deci matricea A este inversabilă. (2p)

b) Din relația din enunț rezultă că suma pătratelor elementelor de pe linia este egală cu $k+1$. Deoarece elementele sunt 0 și 1, suma pătratelor elementelor de pe o linie este egală cu suma elementelor de pe linia respectivă. Atunci și suma elementelor de pe fiecare linie este $k+1$. Se obține astfel relația $AJ = (k+1)J$. (2p)

A este inversabilă, și înmulțim relația precedentă cu A^{-1} la stânga și obținem $A^{-1}J = \frac{1}{k+1}J$.

Folosim relația din enunț înmulțind-o cu A^{-1} la stânga obținem $A^T = kA^{-1} + A^{-1}J = kA^{-1} + \frac{1}{k+1}J$. Înmulțim această relație cu J la dreapta și folosim faptul că $J^2 = 7J$ și obținem

$$A^T J = kA^{-1}J + \frac{7}{k+1}J = \frac{k}{k+1}J + \frac{7}{k+1}J = \frac{k+7}{k+1}J.$$

Transpunem și obținem $JA = \frac{k+7}{k+1}J$. (2p)

Folosim faptul că $Tr(AJ) = Tr(JA)$ și obținem că $k+1 = \frac{k+7}{k+1}$.
Folosind relațiile de mai sus $AJ = JA$. (1p)

Barem de corectare, clasa a XI-a, Problema 3

Start (1p)

a) Fie $A \in \mathcal{A}_1 \cap \mathcal{A}_2$. Atunci există $\lambda, \mu, \nu \in \mathbb{C}$ astfel încât $A = (\lambda - \mu)E + \mu I_2 = \nu(F + I_2)$, unde $E, F \in \mathcal{M}_2(\mathbb{C})$, $E^2 = E$, $F^2 = O_2$. (1p)

Această relație se scrie echivalent $(\lambda - \mu)E - \nu F = (\mu - \nu)I$ $(\star)$. Din această relație se obține ușor că $EF = FE$ înmulțind la dreapta, respectiv la stânga cu E . (2p)

Ridicând la pătrat relația obținem

$$\begin{aligned} & (\lambda - \mu)^2 E^2 + \nu^2 F^2 - 2\nu(\lambda - \mu)EF = (\mu - \nu)^2 I_2 \\ \iff & (\lambda - \mu)^2 E - 2\nu(\lambda - \mu)EF = (\mu - \nu)^2 I_2 \\ \iff & (\lambda - \mu)E((\lambda - \mu)I_2 - 2\nu F) = (\mu - \nu)^2 I_2. \end{aligned}$$

(2p)

Cazul I. $\mu \neq \nu$. Atunci matricea E este inversabilă și din $E^2 = E$ rezultă că $E = I_2$. Deci $A = \lambda I_2$. (1p)

Cazul II. $\mu = \nu$. Din $(\star) \Rightarrow (\lambda - \mu)E = \nu F$. Ridicând la pătrat avem $(\lambda - \mu)^2 E = O_2$.

i) Dacă $\lambda = \mu$ atunci $A = \mu I_2$.

ii) Dacă $\lambda \neq \mu$ atunci $E = O_2$ și $A = \mu I_2$. (1p)

Prin urmare, A poate avea numai forma $A = \rho I_2$, $\rho \in \mathbb{C}$. Este evident că orice astfel de matrice aparține mulțimii $\mathcal{A}_1 \cap \mathcal{A}_2$.

b) $A \in \mathcal{A}_1 \Rightarrow A^n = (\lambda^n - \mu^n) + \mu^n I_2$. (1p)

$A \in \mathcal{A}_2 \Rightarrow A^n = \nu^n(nF + I_2)$. (1p)

Barem de corectare, clasa a XI-a, Problema 4

a) Demonstrăm că f este o funcție continuă. Fie $x_0 \geq 0$. Atunci avem

$$|f(x_0 + y) - f(x_0)| \leq \ln \left(\frac{1 + x_0 + y}{1 + x_0} \right).$$

Dacă trecem la limită pentru $y \rightarrow 0$ în relația precedentă obținem că $f(x_0 + y) \rightarrow f(x_0)$. Prin urmare $\lim_{x \rightarrow x_0, x > x_0} f(x) = f(x_0)$.

Pentru $x_0 > 0$ și $y \geq 0$ cu $x_0 - y \geq 0$, folosind relația din enunț avem:

$$|f(x_0) - f(x_0 - y)| \leq \ln \left(\frac{1 + x_0}{1 + x_0 - y} \right), \quad x_0 > 0, \quad x_0 - y \geq 0.$$

Trecem la limită pentru $y \rightarrow 0$ în relația precedentă și obținem că $f(x_0 - y) \rightarrow f(x_0)$. Prin urmare $\lim_{x \rightarrow x_0, x < x_0} f(x) = f(x_0)$.

Din cele de mai sus, funcția f este continuă. Prin urmare f are proprietatea Darboux și $f([0, \infty)$, care este chiar imaginea lui f este un interval.

Un interval nu poate avea un număr finit de puncte, decât dacă intervalul este redus la un punct. Deci singura valoare pentru m astfel încât imaginea lui f să aibă exact m elemente este $m = 1$.

b) $|f(x+y) - f(x)| \leq \ln \left(\frac{1 + x + y}{1 + x} \right) = \ln \left(1 + \frac{y}{1 + x} \right) \leq \frac{y}{1 + x} \leq y, \quad \forall [0, \infty) \iff$
 $|f(a) - f(b)| \leq |a - b|, \quad \forall a, b \in [0, \infty)$. (aceasta este o altă varantă pentru a demonstra continuitatea lui f)

Fie $x \leq y \in [0, \infty)$. Atunci $\frac{x + f(x)}{2} - \frac{y + f(y)}{2} = \frac{x - y}{2} + \frac{f(x) - f(y)}{2} \leq$
 $\frac{x - y}{2} + \frac{|f(x) - f(y)|}{2} \leq \frac{x - y}{2} + \frac{|y - x|}{2} = \frac{x - y}{2} + \frac{y - x}{2} = 0$.

Deci $x \leq y \Rightarrow \frac{x + f(x)}{2} \leq \frac{y + f(y)}{2}$.

Prin urmare dacă $x_0 \leq f(x_0)$ se demonstrează inductiv că șirul este crescător, iar dacă $x_0 \geq f(x_0)$ atunci șirul este descrescător.

Prin urmare șirul (x_n) este monoton și astfel are limită.

Concursul Interjudețean de Matematică "Traian Lalescu"
Ediția a XXIII-a, Arad, 28-30 Martie 2009
Clasa a XII-a
Barem de corectare

I.

- **1. (1p)**
- **2.** Aplică formula precedentă pentru $g = \frac{1}{f^2}$. **(1p)**
- **3.** $\Delta\left(\frac{1}{t+i}\right) = -\frac{1}{(t+i)^2}$ și calculele aferente. **(1p)**
- **4.** $u'(t) = \frac{1}{t^2+1} = \frac{1}{2i} \left(\frac{1}{t-i} - \frac{1}{t+i} \right)$ **(1p)**.

$$u^{(n)}(t) = \left(\frac{1}{t^2+1} \right)^{(n-1)} = \frac{1}{2i} \left(\frac{(-1)^{n-1}}{(t-i)^n} - \frac{(-1)^{n-1}}{(t+i)^n} \right).$$

Scrierea sub formă trigonometrică și calculele aferente. **(1p)**

- **5.** Aplicăm inegalitatea lui Cauchy și obținem:

$$\left(\int_0^1 \rho(t) \cos(r(t)) dt \right)^2 + \left(\int_0^1 \rho(t) \sin(r(t)) dt \right)^2 \leq \int_0^1 \rho^2(t) dt$$

(1p).

Ținem cont că $\rho^2 \leq \rho$ și obținem inegalitatea dorită. **(1p)**

- II.** $z = \int_a^b f + i \int_a^b g = r(\cos\theta + i\sin\theta)$, $r \geq 0$, $\theta \in \mathbb{R}$ **(1p)**

$$\begin{aligned} r &= \sqrt{\left(\int_a^b f \right)^2 + \left(\int_a^b g \right)^2} = \left(\int_a^b f + i \int_a^b g \right) (\cos\theta + i\sin\theta) \text{ (2p)} \\ &= \int_a^b (f \cos\theta + g \sin\theta) \text{ (1p)} \\ &\leq \int_a^b \sqrt{f^2 + g^2} \text{ (2p)} \end{aligned}$$

Finalizare **(1p)**.

III.

- Demonstrează relația:

$$(x-y)(x^2+xy-y^2) = x^3+y^3+y. \text{ (6p)}$$

- $x - y$ neinversabil implică $x^3 + y^3 + y$ neinversabil. **(1p)**

IV.

- Verifica că $\mathcal{S}$ este inel. **(1p)**
- Exemple de divizori ai lui zero. **(1p)**
- Arată că este morfism **(1p)**.
- Arată că este surjectiv **(1p)**
- K_1 este mulțimea șirurilor constante, iar K_2 este mulțimea polinoamelor de grad cel mult unu. **(1p)**
- Arată că $\Delta^k x = (-1)^{n+k} 2^k$ **(2p)**.